

SZÖVEG –
SZABÓ EMESEKÉP –
PÁCZAI TAMÁS

HANGA A SZÜLEIT IS HAZAVÁRJA

Januárban lesz három éve, hogy hazaköltözött, azóta rengeteg dolog történt vele. *Horváth-Sántha Hanga* Svédországból települt Magyarországra, migrációkutatóként dolgozik, de jelenleg kisfiának szenteli minden idejét.

- ◆ Hathetes kisfiát kendőjében tartva vár a kávézó bejáratánál, beszélgetésünk alatt végig mosolyog. Még három éve sincs, hogy Svédországból hazaköltözött, letelepedett, majd belevetette magát a migráció biztonságpolitikai vetületeinek kutatásába. Fiatalkor ellenére – Hanga 1985-ben született a Szilágy megyei Zilahon – kalandos életutat tudhat magáénak, ennek részleteibe avat be bennünket.

„Az anyai nagyszüleim már 1986-ban kiköltöztek a skandináv államba, mi családgyesítés keretében követtük őket három évvel később. A költözésre nem nagyon emlékszem, csak azt tudom, hogy 1989. december 16-án történt, hat nappal Ceaușescu kivégzése előtt. Svédországból az első gyerekkori emlékem az, hogy a nappaliban ülünk a családdal, és nézzük, ahogyan lelőnek egy nénit és egy bácsit. Édesapám ’90 januárjában visszament Kolozsvárra és Zilahra, megnézte, hogy valami változott-e. Próbálkozott Magyarországon is, de annak idején semmilyen lehetőséget nem talált, így családunk a maradás mellett döntött” – mondja Hanga. Hozzáteszi, hogy édesanyja orvos, édesapja építész, így mindketten jól el tudtak kint helyezkedni. Édesanyjának ezt megelőzően még le kellett tennie különböző vizsgákat és nyelvvizsgákat, de ezt leszámítva minden simán ment.

Hanga kicsi korától tagja volt a Svédországban virágzó magyar közösségnek, részt vett az általuk szervezett gyerekfoglalkozáson. Volt cserkész, járt táncházba is. A stockholmi magyar közösségek programjainak otthont adó Magyar Házban kéthetente külön nyelvvizsgát is tartottak, abból is kivette részét.

„Az anyanyelv mindig fontos volt számomra, szerencsére folyamatosan voltak magyar játszótársaim is. Egyszerre éltem a két világban, a svédben és a magyarban, de a magyart valahogy mindig stabilabbnak éreztem” – emeli ki. Hanga általános és középiskolai tanulmányait svéd iskolákban végezte, jogi diplomáját 2009-ben szerezte meg a Stockholmi Egyetemen. Egyeteménél alatt New Yorkban, Svédország állandó ENSZ-képviseletén is részt vett szakmai gyakorlaton. Jogi tanulmányaival párhuzamosan politológiát és biztonságpolitikát is hallgatott a svédországi Honvédelmi Főiskolán.

Diplomája megszerzése után Svájcban, a Fribourgi Egyetemen vett részt egyéves nemzetközi közjogi mesterképzésen. Ezt követően, 2010 és 2014 között a svéd igazságügyi minisztérium egységeinél dolgozott, 2011-ben a miniszterelnökségen, 2014-ben pedig az országos rendőr-főkapitányságon. Szabadidejében humanitárius jogi kiképzőként végzett önkéntes munkát a Vöröskeresztnél, valamint két évig elnöke volt a Jogászok Nemzetközi Bizottsága svéd részlegének. Utóbbi keretében több alkalommal járt emberi jogi megfigyelőként Nyugat-Szaharában és Marokkóban. A megszállott területeken elsősorban büntetőjogi pereket követett nyomon, azt vizsgálta, hogy azokkal a marokkói hatóságok hogyan iktatják ki a nyugat-szaharai emberi jogi aktivistákat.

Hanga 2015 januárja óta él Budapesten, a Migrációkutató Intézet vezető kutatójaként dolgozik. „Amikor hazaköltöztem, még fogalmam sem volt arról, hol fogok elhelyezkedni. Valójában a munkahelyem

talált meg engem: hazatérő magyarként interjút adtam, amire leendő főnököm figyelt fel. Megkeresett, és megkérdezte, nincs-e kedvem az épp akkor induló intézetnél dolgozni” – emlékszik vissza Hanga. A fiatal kutató ma elsősorban a migráció biztonságpolitikai vetületeivel, a terrorizmus kérdéskörével, annak biztonságpolitikai vonatkozásával foglalkozik. Munkája során sokat volt terepen, megfordult Törökországban és a nyugat-balkáni útvonalon, kapcsolatban állt migránsokkal és menekültekkel, hatóságokkal. Ellátogatott hazai befogadóállomásokra is, az érintettekkel ott is beszélt. A terepmunka után munkáját itthon folytatta, egészen hat héttel ezelőttig: azóta kisfiának, Zalának szenteli minden idejét. Doktori tanulmányai még folyamatban vannak, férje annyira rugalmas, hogy támogatni tudja ebben: jelen félévben minden szerdára fizetés nélküli szabadságot vett ki, hogy ezeken a napokon apás program legyen. A pár már itthon ismerkedett meg, ahogy Hanga fogalmaz: férje tősgyökeres budapesti. Hanga haza még egyedül költözött, fő motivációja az volt, hogy hétköznapjait anyanyelvi közösségi környezetben élhesse. Másik fontos motivációja az volt, hogy itthon tudja hasznossá tenni magát korábban elsajátított tudásával. Szülei ezt a törekvését mindig támogatták, ő pedig bízik benne, hogy előbb-utóbb, de legkésőbb nyugdíjas korukban ők is hazaköltöznek. ♦

A svédországi magyarok ernyőszervezete a Svédországi Magyarok Országos Szövetsége, amelynek 35 tagegyesülete összesen közel 5 ezer tagot számlál. A szövetség 1956 eszmei örökségét ápolja, fő célja a tagegyesületek működésének, azok együttműködésének serkentése, a tagok magyarságtudatának életben tartása. A szervezet a magyar nyelv, kultúra és hagyományok ápolásával hidat kíván teremteni a svédországi és Kárpát-medencei magyarság között. A stockholmi magyar kulturális élet központja a stockholmi Magyar Ház, ahol régebben a magyar cserkészlet működött, amelynek Hanga is tagja volt, illetve itt működik ma is kétheti rendszerességgel hétvégi magyar iskola. A házban több egyesület is tevékenykedik.